

PROTOKOLS

Lielvārde

2007. gada 29. novembrī

Sēdē piedalās:

Daugavas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes locekļi:

Ministriju pārstāvji:

Māris Strautmanis – Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde

Ilze Krēmere – Vides ministrijas Projektu sagatavošanas departaments

Ruslans Lucenko – Sabiedrības veselības aģentūras Rīgas filiāle

Roberts Meijers – Ekonomikas ministrijas Enerģētikas departamenta pārvalde

Plānošanas reģionu attīstības padomju pārstāvji:

Aivars Troska – Lielvārdes novada dome, Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome

Laura Kļučina – Aizkraukles rajona padome

Viktors Aišpurs – Šķeltovas pagasta padome, Krāslavas rajona padome

Sarmīte Lietuviete – nodibinājums „Vidzemes attīstības aģentūra”

Jānis Silovs – dabas parks „Daugavas loki”

Nevalstisko organizāciju pārstāvji:

Georgs Bagātais – biedrība „Par tīru Daugavu”

Bruno Otersons – Daugavas Savienība

Gundars Patmalnieks – biedrība „Staburaga bērni”

Indriķis Barkāns – Latvijas Ūdeņu klubs

LVĢMA pārstāvji:

Andris Tihomirovs

Evita Lapa

Sēdes sākums 14:10

Sēdes norise

1. Sēdes atklāšana (Padomes priekšsēdētājs – A. Troska)

Padomes priekšsēdētājs A. Troska atklāj padomes sēdi. Padomes locekļiem nav iebildumu par darba kārtību.

2. Atskats uz Daugavas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes 13. septembra ārkārtas sēdes rezultātiem (Padomes locekļi)

A. Tihomirovs sniedz ieskatu par 13. septembra sēdes atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos. Informācija par notikušo sēdi un tajā skatītajiem jautājumiem bija publicēta atsevišķos laikrakstos un internetā. Pēc sēdes nav saņemta nekāda informācija par biedrības „Jaunais Zīda ceļš” aktivitātēm saistībā ar Rīga – Hersona kanāla projektu.

B. Otersons interesējas kāda bija Vides ministra nostāja pēc notikušās sēdes. **I.**

Krēmere atbild, ka Vides ministra viedoklis attiecībā par projektu Rīga – Hersona kanāls tika pausts jau pirms sēdes un nekāds oficiāls paziņojums pēc Daugavas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes ārkārtas sēdes netika paziņots. Pēc diskusijām padomes locekļi vienbalsīgi nolemj, ka ir nepieciešams lūgt Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai, Vides ministrijai, Ekonomikas ministrijai un Satiksmes ministrijai oficiālu atzinumu par Daugavas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes 13. septembra sēdē pieņemto lēmumu attiecībā uz Rīga – Hersona kanāla projektu.

3. Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrāde. 2007. g. paveiktais (E. Lapa, LVGMA).

E. Lapa uzstājas ar prezentāciju par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādi 2007. g. Ievadā Tiek norādīts, ka visos upju baseinu apgabalos ir izdalīti apakšbaseini, kā arī veiktas izmaiņas ūdensobjektu robežās. Daugavas upju baseinu apgabalā ir pieci apakšbaseini: Daugavas labā krasta pieteku baseins, Aivekstes baseins, Veļikajas augšgala baseins, Daugavas lejasgala baseins (līdz Aiviekstei) un Daugavas augšgala baseins (augšpus Aiviekstes). Katram apakšbaseinam ir sagatavots fiziogēogrāfiskas raksturojums, kas sevī ietver informāciju par apakšbaseina novietojumu, reljefu, klimatiskajiem apstākļiem, informāciju par augsnēm un dabas resursiem. Katram apakšbaseinam ir sagatavots sociālekonomiskais raksturojums, kas sevī ietver informāciju par administratīvo iedalījumu, iedzīvotāju skaitu, iedzīvotāju blīvumu un lielākās apdzīvotās vietas, iekšzemes kopprodukta analīzi, galvenajiem zemes lietojuma veidiem, pievienotās vērtības analīzi pa nozarēm, nodarbinātības rādītāju analīzi pa nozarēm, bezdarba līmeņa analīzi, ienākumu līmeņu analīze, salīdzinājums ar vidējo ienākumu līmeni reģionā. Veikta arī ekonomiskās nozīmības analīze rūpniecības un tūrisma nozarēm apakšbaseinos, raksturots teritorijas plānošanas process un kopsavilkums par būtiskām slodzēm virszemes ūdeņos. Piesārņojuma aprēķināšana ūdensobjektos tiek veikta izmantojot *Mass Balance* modeli, kurš ļauj noteikt svarīgākos piesārņojuma izcelsmes avotus. Aprēķinos ņemti vērā ne tikai zemes lietojuma veidi, bet arī punktveida slodzi ietekmējošie faktori. Modelis ļauj novērtēt situācijas izmaiņas uz 2015. gadu. Prezentācijā skatīti arī iespējamie papildu pasākumi pēc nozarēm (lauksaimniecība, mežsaimniecība, piensaimniecības fermām, rūpniecībai u.c.), kuru izvēlei tiek pielietots ECOLAS modelis. Prezentācijas noslēgumā kā piemērs tiek prezentēts *Mass Balance* modeļa un pasākumu pielietojums Ludzas upes baseinā, kurā ietilpst trīs ūdensobjekti.

Diskusijā pēc prezentācijas **I. Barkāns** uzdot jautājumu kamdēļ tika izveidoti apakšbaseini? **A. Tihomirovs** atbildot norāda, ka apakšbaseini izveidoti katra upju baseinu apgabala robežās, kopumā veidojot upju baseinu apgabalu un ir sīkāka baseinu apgabala vienība. Apakšbaseinu mērogā tiek veidoti apsaimniekošanas plāni. **B. Otersons** interesējas kura gada statistikas dati tika izmantoti, izstrādojot apakšbaseinu sociālekonomisko raksturojumu un vai tika izmantoti Daugavas projekta materiāli. **A. Tihomirovs** atbildot norāda, ka Daugavas projekta materiāli izmantoti darbā pie fiziogēogrāfiskā raksturojuma sagatavošanas, savukārt izmantot statistikas datu gads tiks precizēts un padomes locekļi par to tiks informēti elektroniski pēc sēdes. Diskusijā par apakšbaseinu izdalīšanu nepieciešamību **A. Troska** un **M. Strautmanis** norāda, ka visticamāk apakšbaseinu izdalīšana ir saistīta ar sociālekonomisko un citu rādītāju izmantošanu, jo sīkāka vienībā, piemēram, ūdensobjektu griezumā šādu informāciju nav iespējams apkopot. Diskutējot par Ludzas upes projekta rezultātiem, **A. Troska** norāda, ka kopumā rezultāti nav

pārliciecināši. Nav nozīmīgu izmaiņu uz 2015. g. turklāt kā nozīmīgākais fosfora piesārņojums šobrīd, visticamāk, ir no sadzīves ķīmijas. **I. Barkāns** atzīmē, ka šis modelis ņem vērā tikai fosfora un slāpekļa (ķīmiskos) rādītājus, taču nevērtē bioloģiskos, kas ūdens struktūrdirektīvas izpratnē ir galvenie rādītāji ūdens kvalitātes novērtēšanā. Bioloģiskie rādītāji ir papildināmi ar ķīmiskajiem, nevis otrādi. Diskusijas noslēgumā padomes locekļi ir vienisprātis, ka uz nākamo sēdi ir nepieciešams iepriekš iepazīties ar apsaimniekošanas plānu uzmetumu, saskaņojot ar padomi pasākumus, to izmaksas kā arī kvalitātes līmeņus Daugavas upju baseinu apgabalā.

4. 2007. g. rudenī veiktās sabiedrības anketēšanas par būtiskiem ūdenssaimniecības jautājumiem rezultāti. Sabiedrības līdzdalības pasākumi upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g.. (A. Tihomirovs, LVĢMA).

A. Tihomirovs prezentē padomes locekļiem plānotos sabiedrības līdzdalības pasākumus upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g. Ievadā tiek sniegts ieskats 2007. g. septembrī veiktās anketēšanas par būtiskiem ūdens apsaimniekošanas jautājumiem rezultātiem. Anketēšana tika veikta pēc vairākpakāpju stratificētās nejaušās izlases metodes, kur 1004. respondenti tika atlasīti proporcionāli pēc to dzīvesvietas upju apakšbaseinu teritorijās. Līdz ar to Daugavas upju baseinu apgabalā tika aptaujāti 576 respondenti. Sākumā skatīts jautājums par izlases raksturojumu, kas sevī ietver demogrāfiskos rādītājus (dzimums, vecums, ienākumu līmenis, izglītības līmenis, valoda). Pie ūdens izmantošanas veidi visbiežāk pieminēti varianti: mājāsaimniecības vajadzībā, dzeršanai un peldēšanai. Tāpat norādīts ūdens piemērotība dažādiem mērķiem, kur respondenti atzinuši, ka ūdens vislabāk izmantojams dārzam, braukšanai ar laivām un atpūtai ūdens tuvumā. Kā galvenos ūdens piesārņotājus respondenti norādījuši: atkritumu izgāztuves, rūpniecību un būvniecības atbīdību. Respondenti tika lūgti atbildēt uz jautājumu kas viarētu uzlabot ūdens kvalitāti vislabāk. Visbiežāk tika minēta jauna notekūdeņu attīrīšanas stacija, apkārtnes sakopšanas pasākumi un videi „draudzīgas” sadzīves ķīmijas izmantošana. Daugavas upju baseinu apgabalā iedzīvotāju interese par papildus informāciju par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem bija vislielākā, jo 64.2 % respondentu no Daugavas baseina ir ieinteresēti papildus informācijas saņemšanā, kur kā vēlams informācijas avots ir raksti vietējā presē, televīzija, radio un internets. Daudz mazāka ir respondentu gatavība dalīties ar savu viedokli, zināšanām par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem. Daugavas baseinā šis rādītājs ir 27.3 %. Kā populārākie veidi aktīvai līdzdalībai tiek minēti piedalīšanās aptaujās, publiskajās debatēs, kā arī sarakstes veidā. Runājot par nākamā gada plāniem, **A. Tihomirovs** norāda, ka būtiskākais uzdevums būs upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu saskaņošana ar visām ieinteresētajām pusēm. Kā viens no pamatnosacījumiem ir šo apsaimniekošanas plānu brīva pieeja. Līdzīgi kā citās jomās, kurās tiek izstrādāti apsaimniekošanas plāni, arī upju baseinu apsaimniekošanas plāni tiks nosūtīti un būs pieejami attiecīgajās institūcijās. Plāni būs pieejami arī internetā, LVĢMA mājaslapā. Kā nozīmīgs punkts ir minams ne tikai pats apsaimniekošanas plāns, bet arī informācija par šo plānu, kura būtu viegli saprotama ikvienam interesantam. Lai īstenotu šo mērķi, ir plānots izdot informatīvu izdevumu par apsaimniekošanas plāniem, to saturu un mērķiem. **A. Tihomirovs** informē padomes locekļus, ka iepriekšējās sēdēs Gaujas un Lielupes upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes atbalstījušas ideju izveidot darba grupu, kuras izdevums būs saskaņot šī izdevuma atsevišķus punktus, kuri attiecas uz ieinteresēto pušu noteikšanu, kā arī to kādi būtiskākie jautājumi būtu jāiekļauj katrā no šīm grupām, skaidrojot plāna ieguvumus un zaudējumus. Sabiedriskajai

apspriešanai apsaimniekošanas plāni tiks nodoti 2008. gada pirmajā pusē. Tamdēļ šobrīd visās upju baseinu apgabala konsultatīvajās padomēs, piedaloties dažādu interešu grupu pārstāvjiem, ir nepieciešams izdiskutēt efektīvākos sabiedrības iesaistīšanas pasākumus, kuri dotu optimālāko risinājumu, lai informētu ieinteresētās puses par plāna darbības principiem, kā arī aktīvi iesaistoties otrajām pusēm, tiktu saskaņoti paši apsaimniekošanas plāni.

Diskusijas sākumā tiek debatēts jautājums par darba grupas izveidošanu jautājumā par informatīvā izdevuma par upju baseinu apsaimniekošanas plāniem saskaņošanu. Padomes priekšsēdētājs **A. Troska** ierosina no Daugavas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes deleģēt darbam **I. Barkānu** un **B. Otersonu**. **A. Troska**, diskusijā par ieinteresēto pušu iesaistīšanu, norāda, ka nepieciešams laicīgi pievērst uzņēmējus jautājumam par apsaimniekošanas plānu izstrādi un ieviešanu. Tamdēļ sabiedrību ir nepieciešams iedalīt vairākās mērķgrupās un strādāt ar katru no tām atsevišķi, izmantojot atbilstošu pieeju. **B. Otersons** uzskata, ka vissvarīgākā un galvenā grupa ir mājsaimniecības. **I. Barkāns** atzīmē, ka nav iespējams iesaistīt pilnīgi visus valsts iedzīvotājus, bet efektīvākais ceļš ir darbs ar mērķauditoriju. Diskusijas noslēgumā **B. Otersons** norāda, ka pats svarīgākais ir, lai apsaimniekošanas plāna uzmetums būtu gatavs līdz 2008. gada jūnijam.

5. Sēdes noslēgums.

Padomes priekšsēdētājs **A. Troska** pateicas visiem klātesošajiem par dalību sēdē un sēde tiek slēgta.

Sēdes noslēgums 16:40

Protokolēja: A. Tihomirovs/ E. Lapa